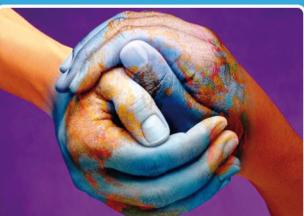
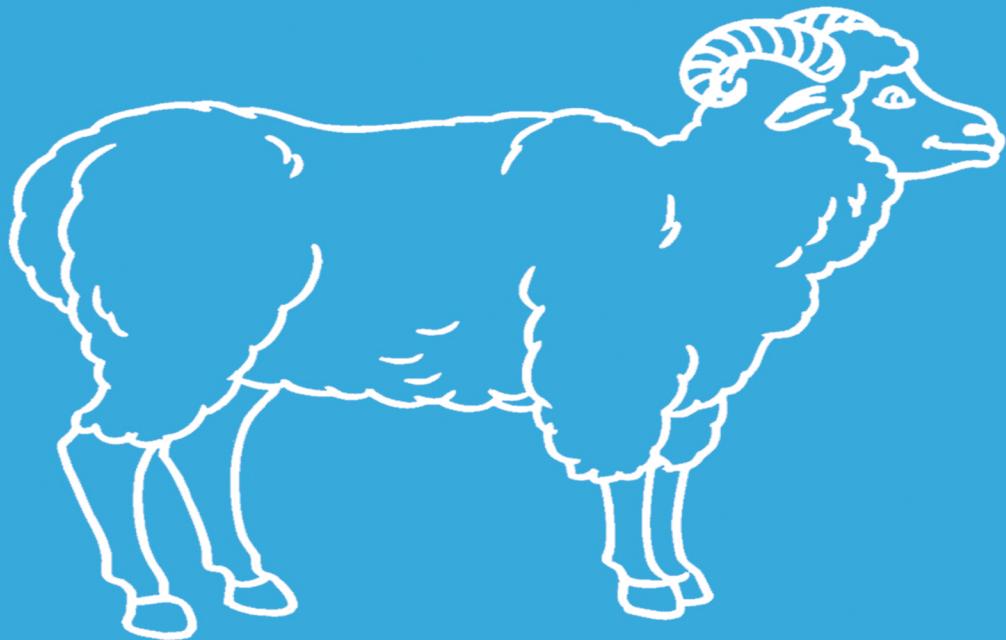

საქართველოს მთვარი

მსხვერპლშეწირვის დღესასწაული
(ყურბან ბაირამი)
ახლოვდება

ყურბანი

მუსლიმთა ხმა

ბავშვები ალლაჰის
ამანათი

ჰაჯის
ღვთისმსახურება

წინასიცოვალმა

მოწყალე და მწყალობელი უზენაესი ალლაპის სახელით მოგესალმებით, ძვირფასო მკითხველნო. უზენაეს ალლაპს უსაზღვრო ქება-დიდება ბოძებული ყველა სიკეთისა და ყოველგვარი სარჩოსათვის. უზენაესი ალლაპის წყალობა და ბარაქა იყოს ჩვენი მეგზური ყველგან და ყოველთვის. უპირველესად, გვსურს სულითა და გულით ყველას მოგილოცოთ მოახლოებული მსხვერპლშენირვის დღესასწაული - ყურბან ბაირამი, რომელსაც მთელი ის-ლამური სამყარო მიმდინარე წლის 11-12-13-14 აგვისტოს აღნიშნავს. გისურვებთ, რწმენის სიმტკიცეს, სულიერ სიმშვიდეს, ღვთისმოსაობაში ყოფნას, ჯანმრთელობასა და ბედნიერებას. ყველა ჩვენგანის უცვლელი მიზანი უზენაესი ალლაპის კმაყოფილების დამსახურება და უკეთილშობილესი მუჰამმედ შუამავლის ს.ა.ს. სიყვარულით გულების გაჯერებაა.

ასეთი დღესასწაულები ერთმანეთისადმი განაწყენებული პიროვნებების შერიგების ძირითადი საშუალებაა. ეს დღეები ადამიანების ერთმანეთზე მოფერების, მეგობრობის განმტკიცების, ნათესავების მონახულების, პატარების გახარების, მათი დასაჩუქრების, მოხუცების გულის მოგებისა და ღარიბების დაპურების საუკეთესო მომენტია.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სადღესასწაულო დღეებში, ყურადღებით უნდა მოვეკიდოთ სულიერ ძმობას. იმ გულწრფელ ძმობას, რომელიც არ მთავრდება ამქვეყნად და იგი საიკიოშიც სამარადისოდ გაგრძელდება. ჩვენი, როგორც ადამიანური, ასევე რელიგიური ვალია, დავეხმაროთ და გაჭირვების დროს გვერდში დავუდგეთ ოჯახის წევრს, სულიერ ძმას, მეზობელსა და ნათესავს. მათ მხარდაჭერა ვაგრძნობინოთ მაშინ, როცა ისინი საჭიროებენ სულიერ, მორალურ თუ მატერიალურ დახმარებას. თუკი ყოველი ჩვენგანი გავაკეთებთ იმდენს, რამდენის ძალაც შეგვწევს, ეს საკმარისი აღმოჩნდება იმისათვის, რომ სიდუხჭირეში ჩავარდნილმა ოჯახმა ცხოვრების მინიმალური საშუალება მოიპოვოს. ასე გადავარჩენთ კიდევ ერთ სასონარკეთილ და შეიძლება ითქვას, იმედგაცრუებულ ოჯახს, რომელიც დალუპვის ზღვარზე იმყოფება. სწორედ, ასეთ დროს ერთმანეთისადმი გამოჩენილი ყურადღება შექმნის იმის საფუძველს, რომ ურთიერთშორის გვქონდეს იმდენად მჭიდრო და კეთილი დამოკიდებულება, როგორსაც ისლამი გვასწავლის. ამასთან ერთად ვიყოთ ურთიერთმიმტევებელნი, გვიყვარდეს და პატივს ვსცემდეთ ერთმანეთს.

ჩვენ, ამა თუ იმ ღვთისმსახურებას ვასრულებთ იმ იმედით, რომ სანაცვლოს, როგორც ამქვეყნად, ასევე საიკიოში დიადი გამჩენი მისი უსაზღვრო წყალობით გადაგვიხდის. ასე ვიქნებით მისი ის საყვარელი მსახურები, რომლებსაც საიკიო სამარადისო ნეტარებას ჰპირდება. კარგად ვიცით, რომ უზენაეს ალლაპს უყვარს მორნმუნენი, მომთმენი, ქველმოქმედნი, ხელგაშლილნი, აგრეთვე არ უყვარს მჩაგვრელნი, მფალგველნი, ურნმუნონი და ისინი, ვინც ზღვარსგარდასულნი არიან. ყოველი ადამიანის მიერ შესრულებულ ღვთისმსახურებას საფუძვლად თან ახლავს დიად გამჩენთან დაახლოების სურვილი და დიდი სიყვარული. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ყურბანი, როგორც ლექსიკური მინშვნელობით, ასევე სულიერების თვალსაზრისით უზენაეს ალლაპთან დაახლოებას ნიშნავს. მსხვერპლშენირვა - ყურბანი ადამიანის ალლაპთან დაახლოებას უზრუნველყოფს. მსხვერპლშენირვა - ყურბანი მატერიალურ გაღებას მოითხოვს და ეს ადამიანისთვის ძნელი შესასრულებელია, რადგან ვნებას უნდა სძლიოს, მაგრამ ამვდროულად ეს ღვთისმსახურება, ალლაპთან დამაახლოებელი ყველაზე მნიშველოვანი საშუალებაა.

„ყურბანი“

სიტყვა „ყურბანი“ დაახლოებას ნიშნავს. მისი, როგორც რელიგიური ტერმინის მნიშვნელობა ასეთია: ღვთისმსახურების მიზნით ფიზიკურად უნაკლო ცხოველის, კონკრეტული პირობებისა და წესების დაცვით, ყურბანბაირამის დღეებში მსხვერპლად შეწირვა.

ყურბნის შეწირვა პიჯრით მეორე წელს დადგინდა სავალდებულოდ, რაც ეყრდნობა ყურანს, სუნნეთსა და იჯმას.

ყურანში მოცემულია ცნობები ყურბანის ისტორიის შესახებ, რომლის სათავეც ადამ (ა.ს.)-მდე მიდის. ცნობილია აგრეთვე რომ მსხვერპლშეწირვა, როგორც ღვთისმსახურება, ისლამამდელ ზეციურ რელიგიებიც არსებოდა.

ამ საკითხში ძირითადი საწყისი იბრაჰიმს (ა.ს.) ეყრდნობა. ამიტომ ყურბანი იბრაჰიმის (ა.ს.) სუნნეთია. აღნიშნულ ღვთისმსახურებას საფუძვლად უდევს ცნობილი ამბავი იბრაჰიმისა, რომელსაც ღმერთმა აღუსრულა სურვილი და ვაჟიშვილი მიჰმადლა. თუმცა წინ იყო გამოცდა, რომლის თანახმად, იბრაჰიმს ეს ვაჟიშვილი მსხვერპლად უნდა შეწირა. იბრაჰიმი (ა.ს.) ზედმიწევნით შეასრულა დანაპირები და ვაჟიშვილის მსხვერპლად შეწირვა მტკიცებ გადაწყვიტა, მაგრამ ღმერთმა უბოძა მას მსხვერპლი, რომელიც იბრაჰიმს თავისი ვაჟიშვილის მაგივრად უნდა შეწირა. ღვთის წიგნი გვამცნობს: „როცა მიაღწია მასთან ერთად სეირნობის ასაკს, უთხრა: „შვი-

ლო ჩემო, უეჭველად, სიზმარში ვიხილე, რომ მსხვერპლად გწირავდი. მაშ, გაიაზრე, აბა რას ჭვრეტ?“ შვილმა კი მიუგო: „მამაჩემო! პქმენ რაც გებრძანა. მე მიხილავ მომთმენთაგან თუ იქნება ნება ალლაჰისა!“ „და გარდმოვსხით მაღლი მასზე და ისპაყზე. მათ შთამომავალთა შორისაა კეთილისმერმელი და საკუთარი თავისადმი აშკარა უსამართლო. “საფფაფი“. 37/102-113

რა არის ყურბანის რელიგიური დასაყრდენი?

სურა ქევსერში ვკითხულობთ: - “იღოცე შენი ღმერთისთვის და მას დაუკალი შესაწირი!“ ყველაზე სანდო, გადმოცემის თანახმად, ლოცვა ბაირამის ლოცვაა, ხოლო შესაწირი - ბაირამის დღეებში შეწირული მსხვერპლი.

“ვინც საშუალებას ნახავს და მსხვერპლს არ შესწირავს, ჩვენს სალოცავს არ მოუახლოვდეს!“

მსგავსი ტიპის გაფრთხილება ვაჯიბის უგულებელყოფის შემთხვევას გულისხმობს. სუნნეთი არის გზა, რომელსაც წმ. შუამავალი მიჰყვებოდა და სუნნეთი თავის მხრივ არ გამორიცხავს, რომ ესა თუ ის ღვთისმსახურება ვაჯიბია.

ზოგადადყურბნის, როგორც ღვთისმსახურების, შესახებ წმინდა ყურანში რამდენიმე აიათი არსებობს. სურა საფფათის 107-ე აიათში აშკარად არის გაცხადებული, რომ შუამავალ იბრაჰიმს შესაწირად გამზადებული შვი-

ლის გამოსასყიდად დიადმა გამჩენმა ყურბანი უბოძა. აიათში ვკითხულობთ: “და გამოსასყიდად ვუბოძეთ მას უდიდესი შესანირი”.

გარდა ამისა, ქვემოთ მოცემული აიათებიც ყურბანის ღვთისმსახურებას უკავშირდება:

„ყოველი თემისთვის ჩვენ დაგადგინეთ მსხვერპლშენირვის ადგილი, რათა მათ ახსენონ ალლაპის სახელი საქონელზე, რომელიც მან უბოძა. თქვენი ღვთაება ერთადერთი ღმერთია! მაშ, იყავით მისი მორჩილნი!...“
(სურა ჰაజი, აიათი 34)

„უსათუოდ ვერ მიაღწევს ალლაპის ხორცი შესანირისა და ვერც სისხლი მისი. მაგრამ მიუვა მას მხოლოდ თქვენი ღვთისმოშიშობა. ასე დაგიმორჩილათ ისინი თქვენ, რათა ადიდოთ ალლაპი იმისთვის, რომ დაგაყენათ სწორ გზაზე. მაშ, ახარე სიკეთისმქმნელთ!“
(სურა ჰაჯი, აიათი 37)

ზემოთ მოყვანილი აიათები დასტურია იმისა, რომ ყურბნის შენირვა ღვთისმსახურების ერთ-ერთი პრაქტიკული გამოვლინებაა. ამ მიზნით შენირული საქონლის არც ხორცი და არც სისხლი, ბუნებრივია, დაიდ გამჩენთან არ მიაღწევს, თუმცა ყველაზე მეტად მნიშვნელოვანია ის, რომ გამჩენთან მიაღწევს თითოეული პიროვნების გულწრფელობა და ღვთისმოსაობა, რომელიც უზენაეს ალლაპიზე მორჩილების ცხადი გამოვლინებაა.

ყურბნის შესახებ არსებობს მრავალი ჰადისიც:

“ის თქვენი წინაპრის, იძრაპიმის, სუნნეთია!”, „ყურბნის თითოეულ ბენგში თითო სიკეთია!“

„... უეჭველია, რომ მსხვერპლის სისხლი სანამ მინაზე დაიღვრებოდეს, მანამდე ღმერთთან აღწევეს!“

ენესის რ.ა. გადმოცემის თანახმად, თავად უნახავს, როგორ შესწირა ღვთის შუამავალმა მსხვერპლი.

მსხვერპლის შენირვის მიზანი იმ უთვალავ წყალობათა გამო ღვთისადმი მადლიერების გამოხატულებაა, რომლებიც ადამიანს გამჩენმა უბოძა. გარდა ამისა, მსხვერპლის შენირვა ცოდვებისგან განწმენდის საშუალებაცაა.

შენირული მსხვერპლის ხორცი შეიძლება მიირთვას როგორც შემწირველის ოჯახის წევრებმა, ისე ღარიბებმა. მსხვერპლის ხორცით უმეტესწილად შეჭირვებული და დახმარების საჭიროების მქონე ადამიანები სარგებლობენ.

მუსლიმმა, რომელიც გონივრული, თავისუფალი და რელიგიური სტანდარტების შესაბამისად მდიდრად ითვლება, უზენაესი ალლაპის კმაყოფილების მიზნით უნდა დაკლას ყურბანი. ასე ის მატერიალურად შეჭირვებულ ოჯახებს დახმარება და, შესაბამისად, დიადგამჩენს დაუახლოვდება.

რა არის ყურბნის შენირვის მიზანი?

თავდაპირველად, უნდა ვიცოდეთ, რომ ყურბნის შენირვის უმთავრესი მიზანი უზენაესი ალლაპის კმაყოფილების მოპოვება და მასთან დაახლოების სურვილია. ყურბანი, ამავე დროს, როგორც სოციალური თანადგომის, ასევე ურთიერთდახმარების სახასიათო ნიმუშია. აღნიშნული ღვთისმსახურების შესრულებით, უფრო მეტად, მოსახლეობის ღარიბი ფენა სარგებლობს. როგორც ჩანს, ყურბნის ღვთისმსახურებისა რასში გამჩენთან დაახლოება და საზოგადოებისთვის მზრუნველობის თვითშეგნება იკვეთება. ყურბნის შენირვა მუსლიმი საზოგადოების მნიშვნელოვანი სიმბოლოა და ის საუკუნეების განმავლობაში ჩვენი ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი იყო.

ისლამი ადამიანის ინდივიდუალურ ღირებულებებს ყოველთვის ითვალისწინებს. ამასთან ერთად, ყურადღებას აქცევს საზოგადოების გამაერთიერებელ ზოგიერთ ბრძანებას, რომელიც ზექათის, ჰაჯობისა და ყურბნის მსგავსი სოციალური ხასიათის მქონე ბრძანებებში ნათლად ვლინდება. აღნიშნული ბრძანებები დასაბამიდან მოყოლებული მუსლიმი საზოგადოების ცხოვრებაში რწმენის ძირითად საფუძვლებს აერთიანებს. მისმა არსმა ჩვენამდე უწყვეტად მოაღწია და იგი ცვლილებებს არასოდეს დაქვემდებარებულა.

მსხვერპლის შემწირვი პიროვნება 4 პირობას უნდა აკმაყოფილებდეს:

- 1) პიროვნებას უნდა გააჩნდეს გარკვეული რაოდენობის ქონება.
- 2) უნდა იყოს მუსლიმი.
- 3) უნდა იყოს ზრდასრული და გონიერი.
- 4) პიროვნება უნდა იყოს ადგილობრივი, მგზავრად არ უნდა ითვლებოდეს. გამომდინარე აქედან არამუსლიმებს, ჰატარა ბავშვებს, ფსიქიკურად დაავადებულებს, მგზავრებსა და ღარიბებს მსხვერპლის შენირვის ვალდებულება არ გააჩნიათ.

საფალდებულო ყურბნის შენირვის დრო? სავალდებულო ყურბნის დაკვლა ყურბან

ბაირამის პირველ, მეორე და მესამე დღეს მზის ჩასვლამდე გრძელდება. დაკელის დრო იქ, სადაც ბაირამის ლოცვა სრულდება - ლოცვის დასრულების შემდეგაა, ხოლო იქ, სადაც ბაირამის ლოცვა არ სრულდება, დილის ლოცვის შემდეგ იწყება. რა თქმა უნდა, ყურბან- ბაირამის პირველ დღეს დაკვლა უფრო უკეთესია.

რომელი ცხოველები შეიძლება დაიკლას ყურბნად?

ყურბნად დაიკვლება: ცხვარი, თხა, მსხვილფეხა საქონელი: კამერი, ძროხა, ხარი, აქლემი. აღნიშნული საქონლის გარდა, სხვა ცხოველების ყურბნად შენირვა მიუღებელია. თხა და ცხვარი - არანაკლებ ერთი წლის, მსხვილფეხა პირუტყვი - არანაკლებ ორის წლის, ხოლო აქლემი აუცილებლად ხუთი წლის უნდა იყოს. გარდა ამისა, თუკი წვრილფეხა პირუტყვთაგან კონკრეტულად ცხვარი 6 თვის ასაკში 1 წლის შესახედაობის იქნება, მისი დაკვლაც მიზანშეწონილი იქნება.

როგორი უნდა იყოს საყურბნედ გამზადებული ცხოველი?

საყურბნედ გამზადებული ცხოველი, პირველ რიგში, უნდა იყოს ჯანმრთელი, არ უნდა ეკლოს კიდურები. ეს ღვთისმსახურების მხრივ ძალიან მნიშვნელოვანია. გამომდინარე აქედან, ყურბნად არ შეიძლება ისეთი კოჭლი პირუტყვის დაკვლა, რომელსაც სიარული უჭირს, მჭლეა, ორივე თვალიდან ბრმაა, ორივე, ან ერთი რქა მოტეხილი აქვს, ენა, კუდი, ყური ან ძუძუ მოკვეთილი და კბილები სრულად, ან ნახევრად დაცვენილი აქვს. თუმცა საყურბნედ არ აქვს პრობლემა პირუტყვს, თუკი დაბადებიდან არ აქვს რქა, კოჭლია, თვალები გაურბის, ერთი ყური გახვრეტილი, ან გახეული აქვს.

რას უნდა მიექცეს განსაკუთრებული ყურადღება ყურბნის დაკვლის დროს?

ყურბნად გამზადებულ ცხოველს ტკივილი არ უნდა მიაყენო და არ უნდა აწვალო. პირუტყვი გამოცდილმა პიროვნებამ უნდა დაკლას და ეს პროცესი რაც შეიძლება სწრაფად უნდა დასრულდეს. ასევე ყურადღება უნდა მიექცეს გარემოს სისუფთავეს. ყურბნის დაკვლის დროს ერთ პირუტყვი მეორეს ვერ უნდა ხედავდეს.

რაში მდგომარეობს ყურბნის დაკვლის დროს „ბისმილლაპის“ წარმოთქმის არსი და ამ დროს რომელი ვედრება უნდა წავიკითხოთ?

რა მიზნითაც უნდა იყოს, პირუტყვის დაკვლის დროს „ბისმილლაპის“ წარმოთქმა

აუცილებელია. თუკი პირუტყვის დაკვლის დროს პიროვნება შეგნებულად არ წარმოთქვამს „ბისმილლაპის“, იმ პირუტყვის ხორცის ჭამა არ შეიძლება. თუმცა დავიწყების შემთხვევაში წებადართულია.

ყურბნის დაკვლის დროს სამჯერ „ბისმილლაპი ალლაპუ ექტერ“ წარმოვთქვამთ და შემდეგ აიათებს წავიკითხავთ:

“ყულ ინნეს სელაათი ვე ნუსუქი, ვე მე-ჰიააიე, ვე მემათი ლილლააპი რაბბილ აალე-მინ ლა შერიიქე ლეჲ. ვე ბი ზალიქე უმირთუ ვე ენე ვავალულ მუსლიმიინ.“ (სურა ენამი, 162/163)

“ინნი ვეჯჯეპთუ ვეჯპიე ლილლეზი ფე-ტერეს სემაავაათი ველ ერდე ჰანიიფე ვე მაა ენე მინელ მუშრიქიინ“.

აუცილებელია თუ არა ყურბნის დაკვლის დროს დამკვლელი იყოს აბდესიანი?

უნდა ითქვას, რომ ყურბნის დამკვლელი არ არის აუცილებელი იყოს აბდესიანი, თუმცა, თუკი აბდესიანი იქნება, უკეთესია.

რომელი პირუტყვი შეიძლება დაკლას რა-მდენიმე პიროვნებაშ?

თხა და ცხვარი მხოლოდ ერთმა პიროვნებამ უნდა დაკლას, ხოლო რაც შეეხება მსხვილფეხა პირუტყვს, მნინდა შუამავლის ჰადისებზე დაყრდნობით, შესაძლებელია დაკლას არაუმეტეს შვიდმა პიროვნებამ განუსხვავებლად კენტის, ან ლუნისა. (ებუ დავუდი, დაჰაია, 7-8).

შეიძლება თუ არა რამდენიმე მეწილემ ნებაყოფილობით სავალდებულო, ან შეპირებული ყურბანი ერთად დაკლას?

არ არის აუცილებელი რამდენიმე მეწილის განზრახვა იყოს ანალოგიური დასაკვლელ ერთ მსხვილფეხა ყურბანში. თუმცა ეს პროცესი ზოგადად ღვთისმსახურების მიზანს უნდა ემსახურებოდეს. ასე შეიძლება ერთი საყურბნე პირუტყვი რამდენიმე პიროვნებამ შეპირებულის, ნაფილეს, ან სავალდებულო ყურბნის განზრახვით დაკლას.

ვინ არის ვალდებული, დაკლას ყურბანი?

მუსლიმი, რომელიც გონიერი, თავისუფალი და რელიგიური სტანდარტების შესაბამისად მდიდრად ითვლება, უზენაესი ალლაპის კმაყოფილების მოპოვების მიზნით დაკლავს ყურბანს. რელიგიურად მდიდრად ითვლება პიროვნება, რომელსაც ძირითადი მოთხოვნილებისა და ვალების გარდა, 80,18 გრ ოქროს, ან მისი ტოლფასი ღირებულების ფული, ან ქონება გააჩნია. გამომდინარე აქედან, ასეთი პი-

როვნება უზენაესი ალლაპის მიერ ბოძებული წყალობის გამო მაღლიერების გამოსახატავად ვალდებულია, დაკლას ყურბანი.

საგალდებულოა თუ არა მდიდარმა ცოლ-ქმარმა ცალ-ცალკე დაკლას ყურბანი?

ნებისმიერი ლვთისმსახურება ინდივიდუალურია. ამიტომ რელიგიურად მდიდარი ცოლ-ქმარი ვალდებულია ყურბანი ცალ-ცალკე დაკლას.

ვალდებულია თუ არა მგზავრი, დაკლას ყურბანი?

მგზავრი არ არის ვალდებული დაკლას ყურბანი. თუმცა, თუკი დაკლავს, რა თქმა უნდა, უკეთესია და მაღლს მოიგებს. ისინი, ვინც მგზავრობის დროს დაკლავენ ყურბანს და ბაირამის დღეებში ოჯახში დაბრუნდებიან, არ არიან ვალდებული, ყურბანი ხელახლა დაკლან. მაგრამ ვინც მოგზაურობის პერიოდში ყურბანს არ დაკლავს და ბაირამის დღეებში ოჯახში დაბრუნდება, ვალდებულია, ყურბანი დაკლას.

როგორ უნდა მოვექცეთ ყურბნის ხორცს?

შაუამავალმა (ს.ა.ს.) თავდაპირველად შეწირული ხორცის სამ დღეზე მეტი ხნით შენახვა აკრძალა, მაგრამ შემდეგ ისევ ბრძანა, რომ მორწმუნეს შეეძლო, შეწირული ხორცი შეენახა.

შუამავალი მუპამმედი ყურბნის ხორცს სამ ხანილად გაყიფვდა. ერთ ნაწილს ღარძებს მისცემდა მათ, ვინც ვერ შეძლო ყურბნის დაკვლა, მეორეს ნათესავებს, ახლობლებს, ან მეზობლებს გადასცემდა, ხოლო მესამე ნაწილს ოჯახის წევრებისთვის დატოვებდა. (ებუ დავუდი, დაპაია, 10).

მომსახურების სანაცვლოდ ყასაბისთვის ყურბნის ხორცის მიცემა არ არის ნებადართული, ვინაიდან ასეთ შემთხვევაში ყურბნის ღვთისმსახურების შესრულებისთვის საჭირო ხარჯი ღვთისმსახურებისთვის გალებული თანხიდან იქნება გაცემული. კეთილშობილი ალი გადმოგვცემს: ალლაპის შუამავალმა აქლემების დაკვლისას იქვე ყოფნა, ცხოველის ტყავის და სხვა კიდურების განაწილება მიბრძანა. ასევე ამიკრძალა იმ ნაწილებისგან ყასაბისთვის მომსახურების სანაცვლოდ მიცემა და მითხრა, რომ ყასაბის მომსახურების საფასურს მე თვითონ მივცემო (მუსლიმი, ედპი, 28; ებუ დავუდი, დაპაია, ნესაი, დეპაია, 37).

როგორ უნდა გამოვიყენოთ ყურბნად

დაკლული ცხოველის ტყავი?

ყურბნად დაკლული ცხოველის ტყავი ვინმე ღარიბს, ან საკველმოქმედო ორგანიზაციას უნდა მიეცეს. გამომდინარე აქედან, ყურბნად დაკლული ცხოველის ტყავის გაყიდვა, ყასაბისთვის განეული სამსახურისთვის ანაზღაურების სახით, ან აგრეთვე საყურბნე ცხოველის მოვლის სანაცვლოდ მიცემა დაუშვებელია. იმ შემთხვევაში, თუკი ტყავის გაყიდვა მოხდება, აღებული ფული ღარიბებს უნდა გადაეცეს.

შეიძლება თუ არა ყურბნად დაკლას პირუტყვი, რომელიც საყურბნედ შესყიდვის დროს ჯანმრთელი იყო და შემდეგ შეექმნა პრობლემა?

ასეთ შემთხვევაში, თუკი ვინმე ჯანმრთელ საყურბნე პირუტყვს შეისყიდის და შემდეგ შეიქმნება ნაკლული, თუკი პიროვნება მდიდარია, ხელახლა იყიდის უნაკლო პირუტყვს და დაკლავს. მაგრამ ვისაც ხელმეორედ ყიდვის საშუალება არ გააჩნია, დაკლავს იმას, რომელიც იყიდა ჯანმრთელი, თუმცა შემდეგ ნაკლული ნარმოიქმნა.

ალლაპის შუამავალი იმ დროიდან, როდესაც ყურბნის დაკვლა მუსლიმებისთვის დაწესდა, ყოველ წელიწადს თვითონ კლავდა ყურბანს და ამ მადლომისილ ღვთისმსახურებას ღირსეულად ასრულებდა (მუსლიმი, ედაპი, 17).

ამასთან ერთად, შუამავალი გვასწავლის, რომ ყურბან ბაირამის დღეებში ყველაზე საკუთეოსოღვთიმსახურება ყურბნის დაკვლაა. შუამავალი ბრძანებს, რომ ყურბნის დაკვლისთანავე ის ღვთის წინაშე მიიღება და საყურბნე პირუტყვის თითოეული ნაწილი პიროვნების ნამოქმედართა წიგნში სიკეთის სახით ჩაიწერება (თირმიზი, ედაპი, 1. იბნი მაჯე, ედაპი, 3).

ნაბადართულია თუ არა “ვექალეთის”, ანუ მინდობის გზით შენი კუთვნილი ყურბანი სხვას დააკვლევინო?

როგორც შეიძლება საკუთარი ყურბანი თვითონ დაკლა, ასევე შესაძლებელია მინდობის გზით სხვას დააკვლევინო. ვიცით, რომ ყურბანი არის მატერიალური ღვთისმსახურება და ასეთ შემთხვევაში მინდობის გზა ნებადართულია.

ის, ვინც მინდობის გზით კლავს ყურბანს, ნება ეძლევა, სხვა პიროვნებას, ან ორგანიზაციას მისცემს სიტყვიერი, ან ნერილობითი მინდობის უფლება და ასე შეასრულოს ყურბნის დაკვლის ღვთისმსახურება.

მექენი ქართული ხევი XX, საუკუნის დასაწყისი

მუჰამედის მდგრადი რელიგიური ისლამის პირველი

წლებში

მუჰამედი (ს.ა.ს), 40 წლის რომ შესრულდა, შუამავალი გახდა. როგორც ცნობილია, იგი შუამავლობამდეც გამოირჩეოდა სამართლიანობით, კეთილსინდისიერებით, ნდობით, რის გამოც საზოგადოებაში ავტორიტეტით სარგებლობდა. რასაკვირველია, იგი ალლაჰის რჩეული ადამიანი იყო. მას ყველა ენდობოდა და მისგან რჩევა-დარიგებებს ლებულობდნენ. მიუხედავად იმისა, რომ წარმართები მტრობდნენ, ამანათები შესანახად მანც მასთან მიქერნდათ, ერთმანეთს ვერ ენდობოდნენ, დარწმუნებულნი იყვნენ იმაში, რომ შუამავალი მათ შეუნახავდა და საჭირო დროს უკლებლივ უკან დაუბრუნებდა. ამიტომაც მას მექელებმა „მუჰამედ-ულ ემინი“ შეარქევს, რაც „სანდო მუჰამედს“ ნიშნავს.

უნდა აღინიშნოს, რომ მუჰამედ შუამავალი (ს.ა.ს), 40 წელს რომ მიუახლოვდა, ამქვეყნიური საქმეების მიმართ შედარებით გულგრილი გახდა და დროს უფრო მეტად იმქვეყნიურზე ფიქრით ატარებდა. ის ხშირად მექასთან ახლოს მდებარე ჰირას მთაზე განმარტოვდებოდა და ღრმა ფიქრებს მიეცემოდა-ხოლმე. და აი, ერთ დღესაც

მას ჯებრაილ მთავარანგელოზი გამოეცხადა და ყურანის პირველი აიათები აუწყა. ეს იყო მიღადის წელთაღრიცხვით 610 წელს, რამადანის თვეში. შუამავალი (ს.ა.ს) მაშინვე, ალელვებული და შეცბუნებული, დაბრუნდა მექაში, საკუთარ ოჯახში, და მომხდარის შესახებ მეუღლეს, კეთილშობილ ჰატიჯას, უამბო. ჰატიჯამ შუამავალი დამშვიდა, გაამხნევა და უთხრა, რომ ღმერთი მას ცუდს არაფერს შეამთხვევდა, რადგანაც ის ყველას მიმართ სათხო, კეთილი ადამიანი იყო და გაჭირვებულებს, ჩაგრულებს, ობლებს ეხმარებოდა. ამის შემდეგ ორივე წარიდა ვარაყასთან, რომელიც განსწავლული ქრისტიანი იყო. ვარაყამ შუამავალს ყურადღებით მოუსმინა და ბოლოს ახარა, რომ იგი ალლაჰის შუამავალი გახდა და ინატრა სიცოცხლე იმ დრომდე, როცა მას საკუთარი ქვეყნიდან განდევნიდნენ, რადგანაც ვარაყა იმ დროისათვის ღრმად მოხუცებული იყო.

გაანალიზა რა მუჰამედ შუამავალმა (ს.ა.ს) ესოდენ დიდი და საბასუხისმგებლო მოვალეობა, რომელსაც ალლაჰის შუამავლობა ჰქვია, ანერვიულდა, დადარდიანდა

და მეუღლეს უთხრა, ახლა მე ვინ დამიჯერებს, რომ მართლაც ალლაპის შუამავალი ვარო, რაზედაც დიდსულოვანმა ქალბატონმა უპასუხა, რომ დარდს ზუ მიეცემოდა, რადგან თავად დაუჯერებდა. ეს შუამავლისთვის ძალიან მნიშვნელობანი იყო, ვინაიდან იმ ეტაპისთვის ერთგული ადამიანების მხარდაჭერა გაამზნევებდა და სტიმულს მისცემდა სამომავლოდ. სწორედ ასე გახდა კეთილშობილი ჰატიჯა შუამავლის უპირველესი მიმდევარი. ჰატიჯას შემდეგ ისლამი აღიარეს ებუ ბექირმა რ.ა., აღიმ რ.ა. და ზეიდმა რ.ა.. მოგვიანებით კი ებუ ბექირის მცდელობით 5 მექქელი (ოსმანი, ზუბეირი, აბდურრაჟმანი, საიდი და ტალპა რ.ა.) კიდევ შეუერთდა მუსლიმთა რიგებს და საერთო ჯამში მათმა რიცხვმა 9-ს მიაღწია.

თავდაპირველად, სამი წლის განმავლობაში, შუამავალი ფარულად ქადაგებდა. ხოლო შემდეგ კი ალლაპისგან აშკარად ქადაგება ებრძანა, რასაც მოჰყვა ყურეიშელთა მხრიდან ბოროტება და წინააღმდეგობის გაწევა. დასაწყისში ყურეიშელები მუსლიმებს სერიოზულად არ აღიქვამდნენ, რის გამოცხმას არ იღებდნენ და მხოლოდ დაცინვით შემოიფარგლებოდნენ. დასცინოდნენ ყველგან და ყოველთვის, სადაც კი მათ დაინახავდნენ ან შეხვდებოდნენ.

3 წლის გასვლის შემდეგ კი შუამავლს (ს.ა.ს) აშკარად ქადაგება ებრძანა: „ამცნე, რაც გებრძანა და პირი იბრუნე წარმართებისგან...“ (ჰიჯრი 15/94). შუამავალმა (ს.ა.ს). მაშინვე ღიად და აშკარად ქადაგება დაიწყო, მექქელები შეკრიბა და ჭეშმარიტი სარწმუნოებისაკენ მოუწიდა, საფას გორაკზე ავიდა და ხალხს ასე მიმართა:

- ყურეიშელებო! თუ გეტყვით რომ

ამ მთის უკან ჩასაფრებულია მტრის ჯარი, რომელიც თქვენს გასანადგურებლად ემზადება, დამიჯერებთ?

ყველამ ერთხმად შესძახა:

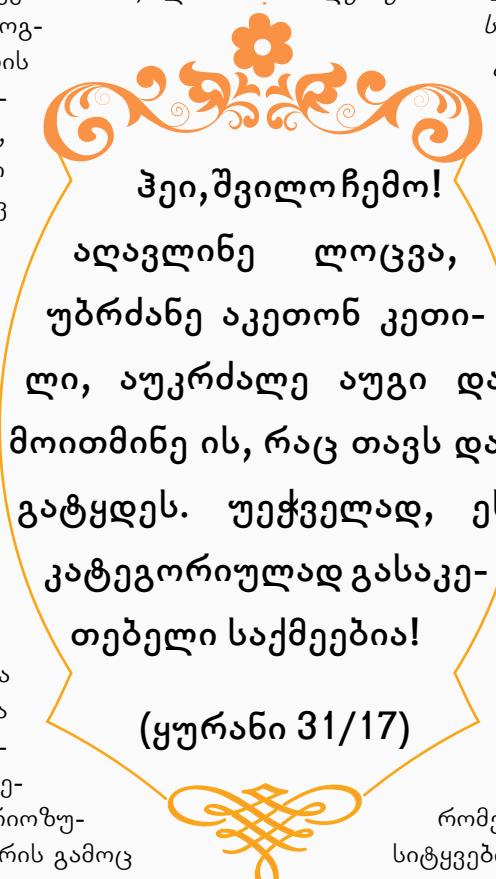
- რა თქმა უნდა, დაგიჯერებთ, დღე-მდე შენ სულ სიმართლეს ლაპარაკობდი, არასდროს გითქვამს ტყუილი- შუამავალმა (ს.ა.ს) განაგრძო:

„ყურეიშელებო, მაშ მისმინეთ ყურადღებით! თქვენ ისე მოკვდებით, როგორც იძინებთ ხოლმე და ისე აღდგებით, როგორც იღვიძებთ ხოლმე. განკითხვის დღეს,

საფლავებიდან წამომდგარი, ღმერთის წინაშე ნარსდგებით და ყოველი ნამოქმედარისთვის აუცილებლად განიკითხებით. თუ კეთილი საქმეები გაქვთ გაპეთებული, დაჯილდოვდებით, ბოროტებისთვის კი დაისჯებით. ჯილდო მარადიული სამოთხეა, ხოლო სასჯელი - მნარე და მუდმივი ჯოჯოხეთი.“ (იხ. წიგნი: შუამავალი, ავტორი: მ. ზექაი ქორნაფა, გვ. 103).

შუამავლის (ს.ა.ს) ამ მიმართვას იქ მყოფებში განსაკუთრებული აგრესია არ გამოუწვევია, გარდა ებუ ლეჰებისა, რომელმაც შეურაცხმყოფელი სიტყვებიც კი არ დაიშურა მისი მისამართით. სწორედ ეს ეპიზოდი გახდა სურა თებების ზეგარდმოვლენის მიზეზი, რომელშიც ებუ ლეჰები ხელების გახმობითაა დაწყევლილი.

უკვე დაიწყო ყურეიშელების ბოროტებისა და ძალადობის მეორე ეტაპი, რომელიც გამოიხატებოდა რადიკალურ ქმედებებში და შეურაცხყოფაში. მუსლიმებს გამუდმებით შეურაცხოფას აყენებდნენ. თუმცა დღე არ გადიოდა ისე, რომ მუსლიმთა რიგებს ერთი მექქელი მაინც არ შეჰმატებოდა. ეს კი ყურეიშელებისათვის საფრთხის შემცველი იყო, ვინაიდან კერპები მათთვის არა-

მარტო რელიგიური, არამედ ეკონომიკური შემოსავლის წყაროსაც წარმოადგენდა. ისლამი კი კატეგორიულად კრძალავდა კერპებზე თაყვანისცემას. ამიტომ შეეცადნენ, თავიდანვე წინ ალდგომოდნენ ისლამის გავრცელებას და განვითარებას. იხმეს შუამავლის (ს.ა.ს) მფარველი ბიძა - ებუ თალიბი და სთხოვეს, თავის ძმიშვილს ისლამის ქადაგებისგან ხელი აეღო. ებუ თალიბმა მათი ეს მოთხოვნა მშვიდად მიიღო და ყურეიშელებისთვის არაფერი არ უთქვას, თუმცა მალევე წარმართები კვლავ ეახლნენ ებუ თალიბს და ამჯერად დაემუქრნენ:

- თუ შენს ძმიშვილს არ შეაჩერებ, ორივეს დაგიპირისპირდებით. - ებუ თალიბი ძალიან დალონდა, რადგანაც გრძნობდა მოსალოდნელი საფრთხის მასშტაბებს, არც დიდგვაროვნების განაწყენება უნდოდა და არც თავისი მფარველობის ქვეშ მყოფი შუამავლის (ს.ა.ს) მიტოვება. მან ეს ყველაფერი შუამავლის (ს.ა.ს) მოუყვა, რის გამოც შუამავალი (ს.ა.ს) ძალიან დამწუხრდა. თუმცა ალლაჰის იმედად მყოფი, არც კი დაფიქრებულა და ასე უპასუხა ბიძის მოთხოვნას: „ვფიცავ დიად დმერთს, მარჯვენა ხელში მზე, მარცხენაში მთვარე რომ მომცენ, ჩემს საქმეს არ შევეშვები.“ (იბნ იმჰაყი, ელ-მაგაზი,

1/284-285).

მექელმა დიდგვაროვნება ამჯერად გადაწყვიტეს უშუალოდ თვითონ შეხვედროდნენ შუამავლს (ს.ა.ს) და ისლამის ქადაგებისგან ხელი აეღებინებინათ. ამის სანაცვლოდ მას გამდიდრება, მექეს მმართველობა, ყველაზე ლამაზ ქალებზე ქორნინება და კიდევ სხვა მრავალი რამ შესთავაზეს, რასაც ისურვებდა. თუ ფსიქოლოგიური პრობლემები ჰქონდა, მკურნალი მკითხავის მონახვამიც დაეხმარებოდნენ. შუამავლის (ს.ა.ს) პასუხი კი იყო შემდეგი:

„მე თქვენგან არც სიმდიდრე მინდა, არც ქორნება და არც თანამდებობა, თქვენგან მხოლოდ ერთს, დმერთის რწმენას ვითხოვ.“ ამის შემდეგ ებუ ჯეჰილი წამოდგა ფეხზე და შეეკითხა:

- მეტს არაფერს არ ითხოვ ჩვენებან?
- არაფერს არ ვითხოვ, - უპასუხა შუამავლმა (ს.ა.ს).

გაბრაზებული დიდიგვაროვნები შუამავლს (ს.ა.ს) გაეცალნენ და დაიწყო ძალადობის მესამე - ნამების ეტაპი. უპირველესად უმწეოსა და სუსტებს დაერივნენ. არავის არ ინდობდნენ, ანამებდნენ, სცემდნენ და ხოცავდნენ. ზოგს ცხელ ქვიშაზე აწვენდნენ, ზოგს სხეულს უდალავდნენ, ზოგს ცხენებზე გამობმული საათობით ათრევდნენ, ზოგსაც საპყრობილები ჩაკეტავდნენ და შიმშილით ხოცავდნენ. თანამიმდევარი იასირი რ.ა. შეიპყრეს, ცალი ფეხით ერთ აქლემზე, მეორეთი მეორე აქლემზე გამოაბეს, საპირისპირ მიმართულებით წაიყვანეს აქლემები და ასე დაუნდობლად გამოასალმეს სიცოცხლეს.

მექელი წარმართები ჯერჯერობით შუამავალზე (ს.ა.ს) გალაშქრებას ვერ ბედავდნენ, ვინაიდან მას ებუ თალიბი მფარველობდა, თუმცა მასაც მუდმივად შეურაცხყოფას აყენებდნენ, ათასგვარ ჭი-

რებს ავრცელებდნენ, ჯადოქარს, პოეტს, მატყუარას, მკითხავს ეძახდნენ. მოგვიანებით კი მასზეც დაიწყეს გაღლაშქრება. ერთ-ერთმა ურნმუნომ ქაბაში შუამავალს (ს.ა.ს) თავს დაესხა და დახრჩობა დაუპირა, მაგრამ ებუ ბექირი დროულად მიეშველა და გადაარჩინა.

მუსლიმთა მდგომარეობა აუტანელი და გაუსაძლისი რომ გახდა, შუამავალმა (ს.ა.ს) მათ ეთიოპიაში გადასახლების ნებართვა მისცა. 615 წელს თექვსმეტი მუსლიმი ცალკ-ცალკე, ჩუმად მექქადან გაიპარა, უდაბნოში შეიკრიბა და ეთიოპიისკენ აიღო გეზი. ეთიოპის მმართველმა ყველანი თბილად მიიღო და კარგადაც გაუმასპინძლდა.

ამასობაში მუსლიმთა რიგებს კეთილშობილი ჰამზა და ომარიც რ.ა. შეუერთდნენ და მათმა რიცხვმა 40-ს მიუახლოვდა. ჰამზასა და ომარის რ.ა. სახით მუსლიმებს ძალა შეემატათ, ხალისი მიეცათ, უკვე ქაბაში მისვლა და საჯაროდ ლოცვა შეძლეს. თუმცა წარმართების მხრიდან ძალადობა ამით არ დასრულებულა, პირიქით, ეს მათვის სერიოზული დანაკარგი იყო, რის გამოც მუსლიმების ჩაგვრა და წამება უფრო გააძლიერეს. ერთი წლის შემდეგ მუსლიმები იძულებული გახდნენ, მეორედ უფრო მეტი რაოდენობით, დაახლოებით 90 ადამიანი ეთიოპიაში გადასახლებულიყო. მუსლიმთა დელეგაციას ამჯერად კეთილშობილი ალის ძმა - ჯაფერი თაიარი ხელმძღვანელობდა.

მექქელები შეშფოთდნენ, მათ არ მოსწონდათ ამდენი მუსლიმის ეთიოპიაში გადასახლება და იქ მშვიდად ცხოვრება. არ იყო გამორიცხული, იქ გაძლიერებულიყვნენ და ერთ მშვენიერ დღეს, ახალი ძალებით, უკან დაბრუნებულიყვნენ. ამიტომ ელჩები გაგზავნეს და ეთიოპის ხელმწიფეს მუსლიმების უკან გადაცემა მოსთხოვეს. თუმცა ხელმწიფემ მოისმინა რა ორივე მხა-

რის არგუმენტები, დარწმუნდა მუსლიმთა სიწმინდეში, უდანაშაულობაში, ჭეშმარიტი რწმენის ერთგულებაში, რის გამოც ელჩები უარით გაისტუმრა უკან. ეს კი, რასას-კვირველია, მექქელი დიდგვაროვნებისთვის კრახის ტოლფასი იყო საერთაშორისო დონეზე, რასაც არ ელოდნენ და ვერც კი წარმოედგინათ. ამიტომ უფრო რადიკალური და აგრესიული ზომების მიღება განიზრახეს. უკვე დაიწყო ბოროტების შემდეგი ეტაპის სისრულეში მოყვანა. და აი, 617 წელს, წარმართებმა მუსლიმებს სამწლიანი ბოიკოტი გამოუცხადეს. საერთოდ გაწყვიტეს მუსლიმებთან ურთიერთობა. მუსლიმებს არავინ არ დაელაპარაკებოდა, არ მიესალმებოდა, არ იგაჭრებდა მათთან, არც გოგოს მიათხოვებდნენ და არც ითხოვდნენ მათგან. ამით წარმართების მიზანი მუსლიმთა რწმენისა და ერთგულების გატეხა იყო, თუმცა უშედეგოდ. მიუხედვად იმისა, რომ ეს ბოიკოტი იმაზე გაცილებით უფრო რთული და აუტანელი აღმოჩნდა მუსლიმებისთვის, ვიდრე მანამდე არსებული ტანჯვა, წამება, შეურაცხყოფა და სხვა ბოროტება, მუსლიმთა რწმენა ოდნავადაც არ შერყეულა. პირიქით, ყოველდღიურად მათი რიცხვი უფრო და უფრო იზრდებოდა. ბოლოს, როგორც იქნა, სამწლიანი ბოიკოტიც დასრულდა. თუმცა წარმართებს მუსლიმების გამრავლება და გაძლიერება მოსვენებას არ აძლევდათ. ამიტომაც ერთ დღეს შეიკრიბნენ და თვით შუამავლის (ს.ა.ს) ფიზიკური განადგურება განიზრახეს. გეგმის სისრულეში მოყვანა კი სხვადასხვა გვარის წარმომადგენელ 40-მდე ახალგაზრდას დაავალეს. თუმცა შუამავალი (ს.ა.ს), რომელსაც ალლაჰმა აცნობა იმათი მუხანათური გეგმის შესახებ, იმ ღამეს მექქადან მედინაში გაემგზავრა.

როგორ კითხლოობდა შუამავალი (ს.ა.ვ.)

წმინდა ყორანის?

შუამავალი წმინდა ყურანს სრული სიდინჯით, მარცვალ-მარცვალ და სიღრმი-სეულად კითხულობდა. წმინდა აიათების მნიშვნელობაზე ღრმად დაფიქრდებოდა და ბრძანებებს უმალ ითავისებდა. როდესაც იმ აიათების კითხვას დაიწყებდა, რომელიც უზენაეს ალლაპს ადიდებდა, შემდეგი მნიშვნელობის სიტყვებს წარმოთქვამდა: „სუბჰანალლაჰ!“ „ალლაპი ყოველგვარი ნაკლოვანებისგან შორსაა“, ხოლო როცა ვედრების აიათებს წაიკითხავდა, აუცილებლად ვედრებას აღავლენდა. როცა იმ აიათებს წაიკითხავდა, რომლებიც უზენაეს ალლაპზე მიკედლებას მოითხოვდა, მაშინვე მას შეეფარებოდა.

ზოგიერთ აიათს იმდენად ჩაუღრმავდებოდა, დილამდე ფიქრობდა და უზენაეს ალლაპს ახსენებდა.

ებუ ზერი მოგვითხობს:

„ერთ ღამეს შუამავალი მუჰამმედი, ლოცვისას ფეხზე მდგომიარე, ცისკრის მოსვლამდე შემდეგ აიათს იმეორებდა: „და თუ მათ დასჯი, ეჭვი არ არსებობს, რომ ისინი შენი მსახური არიან. და თუ მიუტევებ მათ, ეჭვი არ არსებობს, რომ შენა ხარ ძლევამოსილი, ბრძენი!“ (სურა მაიდ, აიათი 118, ნესაი, იფთოთაჲ, 79; აპმდ, V, 156).“

ერთ დღესაც წმინდა შუამავალმა ზემოთ მოყვანილი აიათი და სურა იბრაჰიმის 36-ე აიათი წაიკითხა, შემდეგ კი ეს ვედრება აღავლინა:

„ჩემი ალლაპი! ჩემი თანამიმდევრები, ჩემი თანამიმდევრები!“ - და თან მხურვა-

ლედ ტიროდა. მაშინ უზენაესმა ალლაპმა ანგელოზ ჯებრაილს უბრძანა:

„ჯებრაილ! მართალია გამჩენმა ყველაფერი უწყის, თუმცა (იმისათვის, რომ ეს ადამიანებმაც გაიგონ), წადი და ჰკითხე მუჰამმედს, თუ რატომ ტირის?“

ჯებრაილი შუამავალს გამოეცხადა. ალლაპის შუამავალმა მიუგო, რომ თანამიმდევრების მღელვარების გამო ტიროდა. ამის შესახებ უზენაესმა ალლაპმა ჯებრაილს უბრძანა:

„ჯებრაილ! მუჰამმედს გამოეცხადე და სასიხარულო ამბავი აუწყე, რომ მას თანამიმდევრების გამო უკმაყოფილოს არ დავტოვებთ, და მას არასოდეს ვაწყენინებთ“. (მუსლიმი, იმანი, 346).

სწორედაც ალლაპის შუამავალი თავისი თანამიმდევრების მოყვარული და შემწყალებელი იყო. ზემოთ მოცემულ მნიშვნელოვან ჰადისზე ღრმად უნდა დავფიქრდეთ და გამოვსცადოთ საკუთარი თავი. როგორ გვიყვარს ის და მისი სიყვარულის დასტურად სუნნეთებს (შუამავლის ნათქვამს, მოწოდებულს და ნამოქმედარს) რამდენად ხშირად და მონდომებით ვასრულებთ.

აბდულლაპ ბინ მესუდი მოგვითხობს:

„ერთ დღეს ალლაპის შუამავალმა მიბრძანა:

- ყურანს წამიკითხავ?

მე ვუპასუხე:

-დიახ, ალლაპის შუამავალო! მაშინ, როცა წმინდა ყურანი თქვენ გარდმოგე-

ვლინათ, მე როგორ შემიძლია ის წაგიკითხოთ. - ალლაჰის შუამავალმა მითხრა:

- მე ყურანის მოსმენა სხვებისგანაც მიყვარს. - ამ სიტყვების შემდეგ მეც სურა ნისას კითხვა დავიწყე. როდესაც 41-ე აიათს მივაღწიე და წავიკითხე - და როგორდა იქნება, როცა ჩვენ მივიყვანეთ ყოველი თემიდან თითო მოწმე და შენც მოწმედ მოგიყვანეთ ამათზე? - მითხრა:

— ამჯერად საკმარისია.

მას რომ შევხედე, სიყვარულით საგსე თვალებიდან ცრემლები სდიოდა. (ბუჰარი, თეფსირი, 4/9; მუსლიმი, მისაფირინი, 247).

მართლმორნმუნეთა დედა, ძვირფასი აიშე, შუამავლის ფიქრის შესახებ ასე მოგვითხრობს:

“ერთ ღამეს ალლაჰის შუამავალმა მითხრა:

— ო, აიშე, ნებას თუ დამრთავ, ეს ღამე გამჩენის მსახურებაში მინდა გავატარო.

მეც ასე მივუგე:

— ვფიცავ ალლაჰს, შენთან ერთად ყოფნა ძალიან მიხარია, თუმცა უფრო მეტად ის მიყვარს, რაც შენ გახარებს.

შემდეგ აბდესი (განბანვა) შეასრულა და სალოცავად დადგა. ტიროდა, ისე მხურვალედ ტიროდა, რომ ცრემლები ღაპალუბით ჩამოსდიოდა. ამ დროს ბილალი მოვიდა მასთან და დილის ნამზის სალოცავად დაუძახა. მაგრამ შუამავალი ასეთ მდგომარეობაში რომ დაინახა, ჰკითხა:

— ო, ალლაჰის შუამავალო! მიუხედავად იმისა, რომ უზენაესმა ალლაჰმა შენ წარსული და მომავალი ცოდვები გაპატია, რატომ ტირიხარ?

შუამავალმა მოიუგო:

- განა არ უნდა ვიყო ალლაჰის მადლობის გადამხდელი ლვთისამსაური? ვფიცავ! წუხელ ისეთი აიათები ზეშთამეგონა, რომ შერცხვეს, ვინც მათ წაიკითხავს და არ დაფიქრდება. - შემდეგ კი ქვემოთ მოცემული აიათები იკითხა: “უეჭველად, გაჩენა ცათა და ქვეყნის და მონაცემეობა ღამისა და დღისა სასწაულებია ბრძენებაცთ, ჭკუასაკითხთათვის. რომელნიც ალლაჰს ახსენებენ ფეხზე მდგომარე, მჯდომარე თუ მწოლიარე, და ფიქრობენ ცათა და ქვეყნის გაჩენაზე და ამბობენ: „ღმერთო ჩვენო! შენ ეს ამაოდ (ტყუილად) არ გაგიჩენია! დიდება შენდა! დაგვიფარე ჩვენ ცეცხლის სასჯელისგან.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 190-191), (იბნი ჰიბბანი, საპიპი, II, 386. ალუსი, რუჰულ მანი, IV, 157).

სწორედ ის ღამე იყო, როცა ზემოთ მოცემული აიათები გარდმოვლინა და წმინდა შუამავალმა დილამდე ცხარე ცრემლებით იტირა. მოწმუნების მიერ დაღვრილი ცრემლებიც, ალლაჰის წყალობით, სამოთხის ნაკადულად გადაგვექცევა.

შუამავალი წმინდა ყურანზე დასაფიქრებლად და მის საიდუმლოებებში ჩასაწვდენათ კითხვის სარგებლიანობის შესახებ გვიყვება:

„...იმ ადამიანთა ერთი ნაწილი, რომელნიც უზენაესი ალლაჰის სახლთავან ერთ-ერთში მოყრიან თავს, წმინდა ყურანს იკითხავენ და აიათებს განიხილავენ, მათ წყალობა მოიცავს და ანგელოზები გარს შემოევლებიან. უზენაესი ალლაჰი კი ამ პირვენებებს თავის მეგობართა რიგებში მოიხსენებს“. (მუსლიმი, ზიქრი, 38; ებუდავუდი, ვითრი 14/1455; თირმიზი, ყირაათი, 10/2945).

“ის, ვინც ყურანს სამ დღეზე ნაკლებ დროში თავიდან ბოლომდე წაიკითხავს, მას სათანადოდ ვერ გაიგებს და მის შესახებ

ღირსეულად ვერ დაფიქრდება. (ებუ დავუდი, ვითრი, 8/1390. თირმიზი, ყირაათი, 11/2949; დარიმი სელათი. 173).

“ყურანი ისეთი გულით წაიკითხე, რომ მან შენ ბოროტებას გავარიდოს. ყურანი წაკითხულად არ გეთვლება, თუკი იგი ბოროტებისგან შორს არ დაგაყენებს”. (აჰმედ ბინ ჰანბელი, ზურდი, გვ. 401/1649).

როგორ კითხულობდნენ თანამიმდევარნი წმინდა ყურანს?

უკეთილშობილესი შუამავლის ერთგული თანამიმდევარნი, წმინდა ყურანს ღრმა დაფიქრებითა და გააზრებით კითხულობდნენ. აგრეთვე მთელი მონდომებით წაკითხულ აიათებს ცხოვრებაში ითავისებდნენ. კეთილშობილი ომერის შემდეგი სიტყვა ამის ტიპიური მაგალითია:

“სურა ბაყარა” 12 წელიწადში დავასრულე და მადლიერების ნიშნად აქლემი შევსწირე. (ქურთუბი, 1-40).

კეთილშობილი ომერის ვაჟმაც, აბდულლაჰი, სურა „ბაყარა“ ისწავლა და შემდეგ ცხოვრებაში გატარების მიზნით 8 წელი აიათების მნიშვნელობის გაგებაზე იმუშავა. (მუვატტა, ყურანი, 11)

შუამავლის თანამიმდევრები წმინდა ყურანს, ყოველგვარი წესების დაცვით კითხულობდნენ, თითოეული აიათის შესახებ ფიქრობდნენ და ყოველდღიურ ცხოვრებაში გატარებას, სრული მონდომებით ცდილობდნენ. (ქეთანი, თარათიძ, II, 191)

ერთი კაცი ზეიდ ბინ საბითან მივიდა და ჰკითხა, თუ წმინდა ყურანის ერთ კვირაში თავიდან ბოლომდე წაკითხვის შესახებ რა აზრისა იყო. მან უპასუხა:

“ კარგი იქნება, თუმცა მე თვითონ 15, ან 20 დღის განმავლობაში დამთავრება უფრო მომწონს. თუ მკითხავ რატომ? გიპასუხებ: -ასე უფრო სიღრმისეულად ვფიქრობ თითოეული აიათის შესახებ”. (მუვატტა, ყურანი, 4; იბნი აბიდილბერრი, ისთიზქარ, ბეირუთი, 2000, II, 477).

აბდულლაჰ ბინ მესუდი გადმოგვცემს:

“ვისაც უნდა, რომ ღირსეული ცოდნა მიიღოს, წმინდა ყურანის აიათების მნიშვნელობაზე დაფიქრდეს! მის განმარტებებსა და კითხვის წესებს დაუთმოს დრო, ვინაიდან ყურანი წინამორბედთა და შემდეგში მცხოვრებთა ცოდნას შეიცავს”. (ჰეისემი, VII, 165; ბეიჰაჯი, შუაბი, II, 331).

„ერთმა ბედუინმა ალლაჰის შუამავლის ბავერებისგან წმინდა ყურანის კითხვა მოისმინა. იგი შემდეგ აიათებს წარმოთქვამდა:

და ის, ვინც იოტისოდენა სიკეთე მაინც ჰქმნა, იხილავს იმას (ჯილდოს მიიღებს)! და ისიც, ვინც იოტისოდენა ავი ჰქმნა, იხილავს იმას (სამაგიერო მიეზღვება)! - (სურა ზილზალი, აიათი 7-8).

-ო, ალლაჰის შუამავალო! იოტის ოდენა?!

შუამავალმა მიუგო:

-დიახ იოტისოდენა.

ამ პასუხის მოსმენაზე ბედუინს სახეზე ფერი ეცვალა და სინანულით წარმოთქვა:

- ვაი, რამდენი შევცოდე მე! - და ეს სიტყვები რამდენჯერმე გაიმეორა. შემდეგ კი წავიდა ისე, რომ მოსმენილ აიათებს იმეორებდა.

ალლაჰის შუამავალმა ბედუინის წასვლის შემდეგ თქვა:

-რჩმენამ შეალწია ამ ბედუინის გულში.” (სურათი, ედდურრულ მენსური, III, 595).

 එගුණ එගුණ එගුණ

ეპლიკაცია ხარ

ჩვენ, ქართველი მუსლიმები, ვაცნობიერებთ რა ჩვენი ქვეყნის ისტორიულ ხვედრს, პატივისცემითა და პასუხისმგებლობით ვეკიდებით ისეთ საკითხებს, რომლებიც უფრო აქტუალური და ყურადსალებია თანამედროვე ეტაპზე.

დღეს მრავალი სასიკეთო ცვლილებაა
საქართველოში, კერძოდ, რელიგიურ უმცი-
რესობათა დაცვის, ლტოლვილთა და მიუ-
საფართა, პენსიონერთა და ბავშვთა დახ-
მარების მხრივ, მაგრამ კიდევ ბევრი რამის
გაკეთებაა საჭირო:

ჩვენ, ქართველ მუსლიმებს, საჭიროდ
მიგვაჩნია ერთიანი საქართველოს მშენე-
ბლობაში მონაწილეობას იღებდეს ჩვენი
ქვეყნის თითოეული მოქალაქე, მიუხედა-
ვად მისი აღმსარებლობისა და ეთნიკური
კუთვნილებისა. ყველა მათგანის საზრუნავი
უნდა იყოს სრულიად საქართველოს ბეჭი
და მისი მომავალი.

ჩვენ ვენინააღმდეგებით პოლიტიკური
ინტერესებისა და ბრძოლის საშუალებად
რელიგიის გამოყენებას, მისი გამოყენების
ნებისმიერ მკდებლობას.

გასულ საუკუნეში რელიგიური საკი-
თხებით ხშირად მანიპულირებდნენ და
ვაჭრობდნენ პოლიტიკოსები და სახელ-
მწიფო მოხელეები. ასეთმა მცდელობებმა
სხვადასხვა სარჩმუნოების ჭეშმარიტ მიმ-
დევართა შორის შური დათესა, რითაც ქვე-
ყანაში ხიდჩატეხილობა წარმოიშვა. ცნო-
ბილია, რომ მსოფლიოში არსებობს სამი
მონოთეისტური რელიგია, ესენია: იუდაიზ-
მი, ქრისტიანობა და ისლამი. მიუხედავად
იმისა, რომ სამივე მათგანი ღვთისმორჩი-
ლებას და სიკეთეს ქადაგებს, დღემდე არ
არის მათ შორის კონსესუსი მიღწეული. ეს
უდაოდ დიდი ნაკლია ცივილიზებული სამ-
ყაროსსთვის. მითუმეტეს, როცა თავთავიან-
თი ფილოსოფიით სამივე აღმსარებლობა
ერთლმერთიანობას აღიარებს. რა მნიშვნე-

ლობა აქვს ღმერთის სახელს ვინ რომელ ენაზე წარმოქვამს. ისიც დიდი მიღწევაა, რომ დღეს დედამიწის ნებისმიერ კუთხეში მოიძებნებიან ადამიანები, რომლებიც ასეთ პრობლემურ საკითხებში კარგად არიან გარკვეული და პატივისცემას გამოხატავენ როგორც საკუთარი, ისე სხვისი რწმენის მიმართ.

იმედია მსოფლიო გლობალურ პრობლემურ პროცესებში არ მიეცემათ საშუალება სხვადასხვა რელიგიურ თვითმარქევია დაჯგუფებებს, მართონ პოლიტიკური პროცესები, სხვადასხვა ქვეყანაში დაუპირისპირონ ერთმანეთს აღმსარებლობის საბაბით ადამიანები, ატერორონ და აშანტაფონ მოქალაქეები. რამდენი ფარული და იატაკქვეშა რელიგიური ნიშნით შექმნილი დაჯგუფება ცდილობს, გათიშოს და გადაამტეროს ერები, აღმართოს დიდი კედელი ხალხებს შორის.

ზემოთ აღნიშნულ საკითხებზე ცალკეული რელიგიის მიმდევრები კარგად არიან ინფორმირებული და მთელი მსოფლიოს მასშტაბით შეინიშნება რელიგიურ ცენტრებს შორის დიალოგი. ჩვენს სამშობლოში სამივე აღმსარებლობის მიმდევრები ცხოვრობენ და მოღვაწეობენ, რაც კიდევ ერთი წინგადადგმული ნაბიჯია ადამიანის კონსტიტუციური უფლებების დაცვისა და თავისუფლების მიმავალ გზაზე.

რელიგია რომელიმე ერის საკუთრება არ არის, რელიგია ღმერთსა და ადამიანს შორის არსებული კავშირია. ღმერთმა მოუვლინა კაცობრიობას მხსნელები ელჩების სახით და ადამიანის მართვის ინსტრუქციები, რომლებსაც წმინდა წიგნები ჰქვია. ეს არის თორა, ბიბლია და ყურანი. ყურანში შინაარსობრივად შემდეგნაირადაა გადმოცემული: „ის ადამიანი, რომელიც ჩემ მიერ მოვლენილ რომელიმე კანონს უარყოფს, ჩემგან უარყოფილია“.

არსებობს კაცობრიობისთვის მოვლენილი ელჩების ჯაჭვი, რომლის ბოლო რგო-

ლი წმინდა მუჰამედია (ს.ა.ს). უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „და არ არის მუჰამედი არც ერთი თქვენგანის მამა, მაგრამ იგი ალლაჰის წარმოგზავნილი და შუამავალთა ბეჭედია. უეჭველად, ალლაჰი ყოვლისმცოდნეა!“ 33/40

„უეჭველად, რომელიც უარყოფენ ალლაჰსა და მის შუამავალთ და სურთ განაცალკევონ ალლაჰი და მისი შუამავალი, და ამბობენ: ჩვენ გვნამს ზოგი და ზოგს უარყოფთ. და სურთ ამათ შორის გაიდონ გზა, სწორედ ეგვიპტი არიან ნამდვილად ურნმუნონი. და ურნმუნონთათვის ჩვენ მზად ვყავით სასჯელი დამამცირებელი! 4/150-151

შუამავალი ბრძანებს: ჩემი მიმდევარი, რომელიც ღმერთის მოვლენილ ელჩებს უარყოფს, ჩვენგანი არ არის“.

ჩვენთვის ძალიან მტკიცნეულია რომელიმე რელიგიის მიმართ შეურაცხმყოფელი სიტყვის გაგონება. თითოეული ადამიანი ღმერთის წინაშე არის ვალდებული, პასუხი აგოს ჩადენილ საქციელზე. ყურანი შინაარსობრივად ასე მოვინოდებს: „და არ გაუკიცხოთ, რომელთაც ისინი მოუხმობენ ალლაჰისგარდა, მერე მტრობით ზღვარს გადავლენ და უვიცობით ალლაჲს დააძაგებენ ეგვენი. და ასე მოვუკაზმეთ ჩვენ ყოველ ერს თავისი საქმენი. მერე თავიანთ ღმერთთანა მათი მიბრუნება . მაშინ აცნობებს მათ, რასაც ისინი სჩადიოდნენ“. 6/108

აღნიშნული საკითხები შემდეგ პრინციპებს გვასწავლის:

1. არამუსლიმებთან, რომლებიც არაფერს გვერჩიან ჩვენი რჯულის გამო, სამშობლოში არ გვეცილებიან, ან სამშობლოდან გაძევებაში მტრის მოკავშირეები არ არიან, სამართლიანი, პატივისმცემლური ურთიერთობა არამც თუ გვეკრძალება, არამედ სასურველი და უცილებელი რამეა.

2. ვინც უსამართლობითა და მჩაგვრელობით ლახავს მუსლიმთა უფლებებს,

მათზე ადეკვატური პასუხის გაცემა მუსლიმი საზოგადოების ბუნებრივ უფლებას წარმოადგენს. ოლონდ სამართლიანობის პრინციპის დარღვევის უფლება არც ასეთ ვითარებაში არ აქვს, რადგანაც უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „რომელიმე ხალხის მიმართ სიძულვილმა არ გაიძულოთ, რომ თქვენ არ იქცეოდეთ სამართლიანად.“ (მაიდა, 5/8.)

3. ალლაჰის შუამავლი კრძალავდა არამუსლიმი მოქალაქეების ჩაგვრას და ამბობდა: ვინც დაჩაგროს არამუსლიმი მოქალაქე, ან უფლებები შეულახოს, ან მის შესაძლებლობებზე უფრო მეტი დააკისროს, ან მისი ნება-სურვილის გარეშე წაართვას რამე, განკითხვის დღეს მე ვიქნები მისი მოდავე.“ (აბუ დავუდ, ხარაჯ 33/3052). ის საომარი მოქმედებების დროსაც კი კრძალავდა მოხუცებზე, ქალებზე, ბავშვებისა (აბუ დავუდ, ჯიპად 90/2614) და სამლოცველოებში თავშეფარებულ დვთისმსახურებზე რაიმე სახის ზიანის მიყენებას. მისი მონაცემა იყო: „არც დაჩაგროთ და ნურც დაიჩაგრებით.“ (აბუ დავუდ, ბუიუ' 5/3334).

4. ისლამი ყოველთვის მშვიდობის, სამართლიანობის, ჰარმონიულობისა და ცუდის გამოსწორებისკენ მოგვიწოდებს, რაც ყურანისა და სუნნეთის არაერთ აიათსა თუ ჰადისში ხაზგასმითაა მოწოდებული. მაგალითად; უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „და თუ მშვიდობისკენ გადაიხრებიან, მაშინისკენ გადაიხარე შენც და მიენდე ალლაჰს.“ (8/61). ასევე მუჰამმედ შუამავალიც ამბობს: „მუსლიმი ისაა, ვისი ხელისა და ენისგანაც ხალხი უსაფრთხოდ გრძნობს თავს.“ (ბურარი, იმან 4-5 რიქაქ 26; მუსლიმ, იმან 64-65).

მუჰამმედ შუამავალი ს.ა.ვ. გვასწავლის ზნეობასა და ეთიკას.

1. ყველა ადამიანური ფასულობა უნივერსალურია, განურჩევლად მრნამსისა და ეროვნებისა;

2. ისლამის ზნეობის პრინციპები ზო-

მიერია, ყველაფერი რაღაც ჩარჩოებშია მოცემული, ამიტომ ღმერთი გვაძლევს უფლებას, დავტკბეთ ნებადართულ საზღვრებში ამქვეყნიური სიამოვნებით;

3. ისლამის ზნეობა არ არის ასკეტური, განდეგილი, ან მოძველებული. ისლამის მიზანია ადამიანთა ბედნიერება, მათი ჯანმრთელობა, ოპტიმისტური ხედვა მომავლისა;

4. ისლამის ზნეობა პრაქტიკულია, ის ითავლის ნინებს ადამიანის ბუნებრივ მოთხოვნილებებს, მის ემოციებს, სურვილებსა და მისწავლებებს, აძლევს შესაძლებლობას, გამოავლინოს საკუთარი მე;

5. ყურანი, გარკვეულ პერიოდში, ბრძენ მუჰამმედ(ს.ა.ვ)-თან ჩამოტანილი ღმერთის სიტყვებია, ცაში არსებულის ერთი ასლია, შესაბამისად, ის უშეცდომოა. „არავითარი ეჭვი არ არსებობს, რომ ეს შუამავალი კაცობრიობისთვის დიდი სამსახურის გამწევი და ადამიანების ურთიერთობების მომწესრიგებელია. მას საქებად ისიც ეყოფა, რომ ადამიანები ღმერთისკენ მიმავალ სწორ გზაზე დააყენა“ - ამბობს ლევ ტოლსტიო.

„ეი, მუჰამმედ, ვწუხვარ შენთან ერთად ერთ საუკუნეში არ ყოფნის გამო, ეს წმინდა სიტყვები შენი სიტყვები არ არის, ეს ღმერთის სიტყვებია, ხოლო შენ ამ წიგნის გამავრცელებელი ხარ. მისი ღვთაებრიობის არ აღიარება სასაცილოა. ისლამი ცხოვრების სტილია. ადამიანის სიცოცხლის ყველა ეტაპს მოიცავს. ის დიდი ღმერთის მიერ მოვლენილი ზომიერი, ბალანსირებული, ბრძყინვალე და სრულფასოვანი რელიგიაა. ამის გამო ქედს ვიხრი შენი პიროვნების წინაშე“ (ოტო ფონ ბისმარკი, გერმანიის რაიხ კანცლერი).

მსურს დიდი პატივისცემა და მოკრძალება გამოვხატო ყველა იმ ადამიანის მიმართ, რომელიც ღმერთისკენ მიმავალ ჭეშმარიტ გზაზეა. ღმერთი იყოს ჩვენი მფარველი.

ბავშვები ალლაპის ამანათი

გერმანიული ენაზე

უზენაესმა ალლაპის ჩვენ ძალიან ბევრი განდი ამანათის სახით გვიპოძა, აქედან ერთ-ერთი ამანათი ბავშვიცაა (ჩვენი ბავშვები). ისლამის რწმენის მიხედვით, მუსლიმთა ოჯახებში გოგო დაიბადება თუ ბიჭი, ამას მნიშვნელობა არ აქვს, რადგან მათ საზოგადოებაში ერთნაირი ადგილი უკავიათ, მაგრამ, სამწუხაროდ, ის საზოგადოება, რომელიც 21-ე საუკუნეშიც კი უცოდინრობის მორევშია ჩაძირული, ამ ფაქტს ასე არ უყურებს და მათი თვალთახედვა ამჟამად არასწორია ქალისა და მამაკაცის თანასწორობის შესახებ. ალლაპის შუამავლები უდიდეს ალლაპის მადლობას უხდიან მათთვის მიცემული სრულყოფილი და უნაკლო შვილებისათვის. ალლაპს ასე ევედრებოდნენ: “ქება დიდება ალლაპს, რომელმაც მე მაჩუქა სიბერეში ისმაილი და ისპაყი. უეჭველად, ღმერთი ჩემი ვედრების შემსმენია! ღმერთო ჩემო! მქმენ მეც და ჩემი შთამომავალნიც, ლოცვის მართებულად აღმსრულებელი. ღმერთო ჩეგნო! შეისმინე ჩემი ვედრება!” (სურა: იბრაჰიმი 39-40).

ჩვენი შვილები ჩვენთვის ამანათებიც არიან და ასევე უდიდესი გამოცდაც ღვთის წინაშე, ამიტომ მშობელი ვალდებულია, ბავშვის დაბადებიდან ის გააკონტროლოს და ყურადღება მიაქციოს მის ყოველდღიურ მოქმედებას ზრდასრულ ასაკამდე და მის შემდეგაც კი, რადგანაც ბავშვის დაბადებისთანავე მას დაჰყვება სამი სიცარიელე თავში,

კუჭა და სულში. მათი შევსება, ისლამის კანონების მიხედვით, ყველა მშობლის ძირითადი ვალდებულებაა.

1-10 წლამდე ბავშვი ფიქრობს, რომ მისი მშობელი უძლიერესია და მას ვერანაირი დაბრკოლება ვერ შეაჩერებს.

10-20 წლამდე ბავშვი ფიქრობს, რომ თითქოს მშობელს რაღაც-რაღაც არ გამოსდის ხელიდან და შენიშვნების მიცემას იწყებს.

20-30 წლამდე ფიქრობს, რომ მშობელს ყველაფერში შენიშვნა სჭირდება, ხოლო 30-40... და ა.შ. ასაკს რომ მიაღწევს, უკვე ხვდება, რომ მისი მშობელი მართლაც ჭკვიანი და უძლიერესი ყოფილა ყველა საქმეში.

ჩვენ რომ აღმოვფხვრათ ბავშვთა ეს არასწორი ფიქრები და არასწორი შეხედულებები არამარტო მშობლებზე არამედ მათ ირგვლივ მყოფ საზოგადოებაზეც, ზემოთ აღნიშნული და დაბადებასთან ერთად თანდაყოლილი სიცარიელები უნდა შევავსოთ ყურანითა და წმინდა შუამავლის სუნნეთის მიხედვით.

რასაც ყველაზე მეტი ყურადღება უნდა მივაჟციოთ დაბადებისთანავე, კუჭის სიცარიელის ამოსავსებად ბავშვმა უნდა მიიღოს დედის რძე, რომელიც ჰალალი საკვებით იქნება მიღებული. ოჯახის მმართველები ყოველთვის ჰალალი საკვების მოპოვებაზე უნდა ფიქრობდნენ. დედის რძე ყოველთვის ჰალალი უნდა იყოს და ასევე როცა ძუძუს მოსწყდება ბავშვი, მის შემდეგაც ჰალალი

საკვებით უნდა იკვებებოდეს, რადგანაც ჰალალი საკვები გავლენას ახდენს ბავშვის სწორად განვითარებაზე. თუ ბავშვი პირველივე საკვებს ჰარამს მიიღებს და ეს თუ ყოველთვის, ან თუგინდ პერიოდულად ასე გაგრძელდება, ბავშვი სხვის კუთვნილებას (ჰასს) ყურადღებას აღარ მიაქცევს, რაც შემდგომში მთლიანად მის ცხოვრებაში აისახება და მისი სწორ გზაზე დაყენება მაქსიმალურად გართულდება მანამ, სანამ ალლაპს არ შესთხოვს პატივებას და მის წინაშე ცოდვებს არ მოინანიებს.

ბავშვის გონიერის სიცარიელის შესავსებად კი საჭიროა, ბავშვმა გაიგონოს ალლაპის სადიდებელი ის პირველივე სიტყვები, რომლებიც წმინდა შუამავალმა თავის საყვარელ შვილიშვილებს გააგონა, როცა მათ ყურებში ეზანი უკითხა. ჩვენც ასე უნდა მოვიქცეთ. ერთ-ერთი ჰადისი გადმოგვცემს: “ვისაც შვილი შეეძინება და მარჯვენა ყურში - ეზანს, ხოლო მარცხენაში ყამეთს უკითხავს მას. უმშუ სებიანი(ჯინი), რომელიც ბავშვს თან ახლავს ყოველთვის) ვერაფერს დააკლებს”. (ებუ დავუდ, ედებ 116)

ყველა მუსლიმი მშობლის ვალია, ბავშვს ყურანი და რელიგიური განათლება ასწავლოს, 6 წლის სკოლაში მიყვანა, სკოლაში ყოფნისას მის აღზრდა-განათლებაზე ზრუნვა აუცილებელია, ასევე ყველაზე მნიშვნელოვანია, ბავშვი კონტროლდებოდეს, თუ ვისთან მეგობრობს იგი, რადგანაც გარემო, სადაც იზრდება ბავშვი, არის იმ სამი მოვლენისაგან ერთ-ერთი, რომელიც მთლიანად გავლენას ახდენს ადამიანის ცხოვრებაზე. ესენია:

- ა) მემკვიდრეობა
- ბ) შემთხვევითობა
- გ) გარემოება

მაგრამ თუ მემკვიდრეობა ძლიერია და ოჯახში ცხოვრობენ ადამიანები, რომლებიც ალლაპის ბრძანებების და შუამავლის სუნნეთის შესრულებით არიან დაკავებულნი და ეს ფასეულობები მათთვის ყველაზე ძვირფასია, ასეთ ოჯახში გაზრდილ ბავშვს შემთხვევითობა და გარემოება ვერაფერს დააკლებს.

ბავშვებში თანდაყოლი სულის სიცარიელის შევსებისათვის გვჭირდება ბავშვი

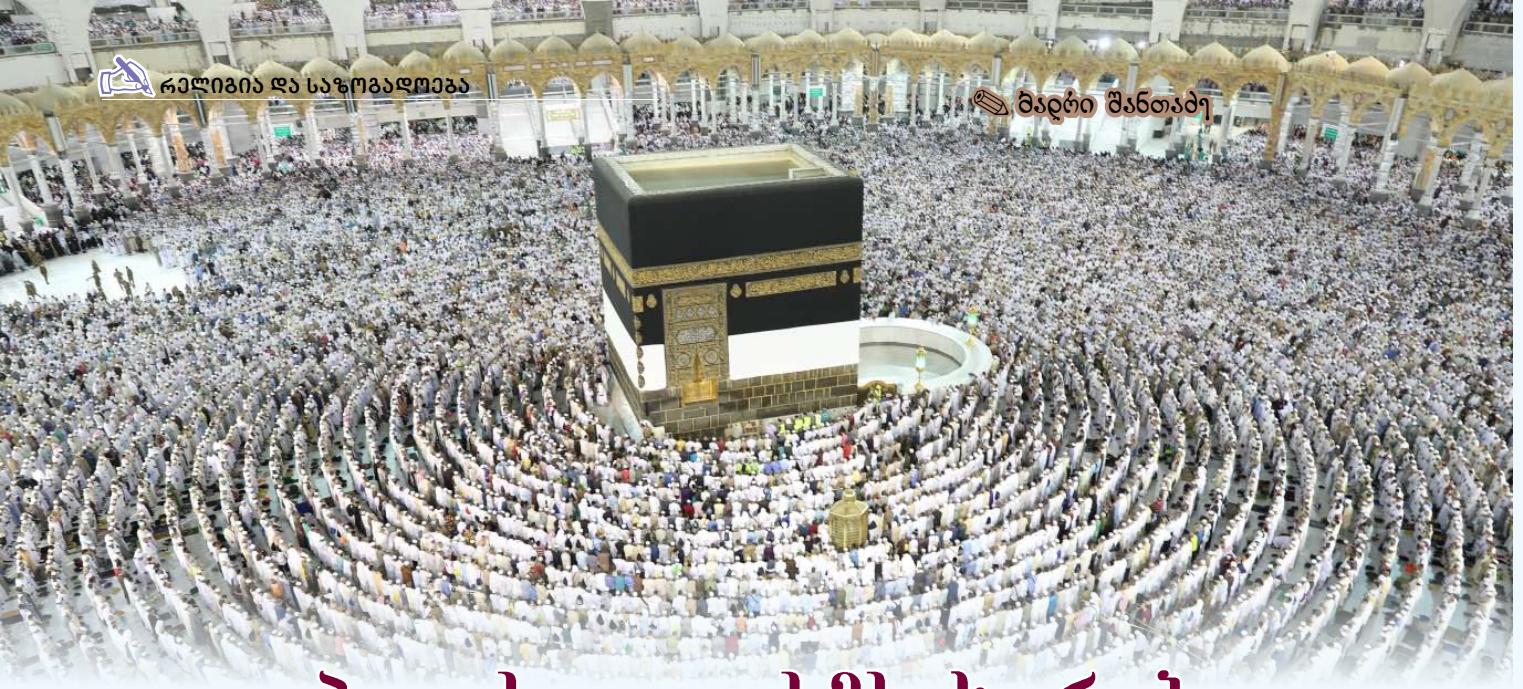

მივიყვანოთ ისლამის ისეთ სწავლულებთან, რომლებიც არამარტო მცოდნები იქნებიან, არამედ უნდა ასრულებდნენ ყურანში მოცემულ ალლაპის ბრძანებებს, უნდა ერიდებოდნენ ყურანით აკრძალულებს და ცხოვრობდნენ წმინდა შუამავლის ჩვენთვის ნიმუშად დატოვებული ცხოვრების წესის მიხედვით.

თუ ჩვენ ასე არ მოვიქცევით, ჩვენი ბავშვები სკოლაში, ან სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებელში მიიღებენ ცოდნას, რომელსაც კავშირი არ ექნება უდიდესი ალლაპისა და წმინდა შუამავლის სიყვარულთან, ხოლო ამის შემდეგ, როცა გაეცნობიან ყურანის ბრძანებებს, მასში მათ ბევრი რამ არ მოეწონებათ თავიანთი გადასახედიდან და მოუნდებათ შესაბამისობაში მოიყვანონ იგი დღევანდელ ცხოვრებასთან, რაც ყოვლად დაუშვებელია და ამასთანავე უდიდესი ცოდვაა.

ჩვენ თემის დასაწყისში აღვნიშნეთ, რომ ბავშვები ერთ-ერთი ყველაზე უმნიშვნელოვანესი განძნი არიან ჩვენთვის ამანათად ბოძებული, ჩვენი რწმენის მიხედვით კი ვინც ამანათს ყურადღებას არ მიაქცევს, მუნაფიუად (ორპირად) ჩაითვლება და ჯოჯოხეთში ურწმუნობზე დაბალი საფეხურის სასჯელს მიიღებს.

ალლაპმა დაგვიფაროს ორპირი ადამიანების ასეთი ჯაუფებისაგან და შეგვაძლებინოს ამანათების მტკიცედ დაცვა, ღმერთმა შეგვაძლებინოს ჩვენი შვილებისთვის ნორმალური ცხოვრების პირობების შექმნა, რათა მისი ბრძანებების პირნათლად შესრულება არცერთ ჩვენგანს არ გაუჭირდეს და სიკვდილის შემდეგაც კი ჩვენი ამელის დეფორმი (ნამოქმედართა რვეული) მადლი დაგროვდეს დაუსრულებლად. აამინ!

პაჭის ღვთისმსახურება

ჰაჯის პერიოდის დადგომასთან ერთად
მილიონობით მუსლიმის ვნებათაღელვა
იწყება. ეს სიხარული წმინდათაწმინდა მოგ-
ზაურობის მახარობელია.

ლვთისმახურება, რომელიც რწმენის ცხოვრებაში გატარებით გამოიხატება, არის სულიერი კავშირის სიმტკიცე უზენაეს გამჩენთან. ჰაჯის ლვთისმთახურება, როგორც პიროვნული, ასევე საზოგადოებრივი კუთხით სრულყოფილების თავისებურებით გამოირჩევა.

მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან ჰა-
ჯად წასულ მორნმენეებს, რომელთა ენა,
კანის ფერი, ეროვნება, კულტურა და მა-
ტერიალური შესაძლებლობები შესაძლოა
სრულიად განსხვავებული იყოს, ეძლევათ
შესაძლებლობა, ამ ღირებული ღვთისმახუ-
რების საბაბით გაიცნონ ერთმანეთი და გა-
ნამტკიცონ ძმური კავშირი, რომელიც ეფუძ-
ნება საერთო მრნამსასა და განკვდიბს.

უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს:

“უეჭველად, საფა და მერვე ალლაპის დადგენილი ნიშანთაგანია; და ვინც ჰაჯობა აღასრულოს ამ სახლში, ან უმრა შეასრულოს, ცოდვად არ ჩაეთვლება, თუ გარს შემოუვლის ორივეს; და ვინც თავისი სურვილით სიკეთეს იქმს, ალლაპი, უეჭველად, მათლიერია, ყოვლისშემძლოა!” 2/158.

“აღასრულეთ ჰაჯი და უმრა აღლაპისთვის. თუ რამე გაბრკოლებთ, მაშინ შესანირი პირუტყვი გაგზავნეთ, რაც გეადვილებათ. და არ გადაიპარსოთ თავი, სანამ შესანირი თავის ადგილას არ ჩავა. თუ რომელიმე თქვენგანი ავადაა, ან რაიმე სენმა თავი გადააპარსვინა, გამოსასყიდია მარხვა, მოწყალების გაღება, ან შესანირი. მაგრამ როცა უსაფრთხოდ ხართ, მაშინ ვინც აღასრულებს უმრას ჰაჯთან ერთად, მან შენიროს პირუტყვი, რაც ეადვილება; თუ ეს არ მოეპოვება, იმარსულოს სამი დღე ჰაჯობის დროს და შვიდი, როცა დაბრუნდება. ეს არის სრული ათი. ეს იმათთვის, ვისი ოჯახიც მესჯიდი ჰარამთან სიახლოვეს არ სახლობს. და გეშინოდეთ აღლაპის, იცოდეთ, რომ აღლაპის სასჯელი მკაცრია.”

“ჰაჯობა ცნობილ თვეებშია და ვინც ამ
დროს აღასრულებს ჰაჯს, არ ეთანაცხო-
ვროს (ქალს), არ იბილწოს, არ იჩეუბოს
ჰაჯის დროს; და რასაც კარგს იქმთ, ამას
უწყის აღლაპი: გაიმზადეთ საგზალი, მაგრამ
საუკეთესო საგზალი, უეჭველად, ღვთისმო-
შიშობაა. ჰეი, გონიერნო, გეშინოდეთ ჩემი!”

“როდესაც დაასრულებთ თქვენს ღვთისმსახურებანს (წესებს), გაიხსენეთ ალლაპი ისე, როგორც თქვენს მამებს გაიხსენებდით. ან უზრო მხელვალეთ. და ათა-

მიანთაგან ვინც იტყვის (შესთხოვს): ღმერ-თო ჩვენო, მოგვეცი ჩვენ სიკეთე ამქვეყნიურ ცხოვრებაში, წილი არ ექნებათ იმქვეყნიურ-ში.

და იმათგან, ვინც ამბობს: ღმერთო ჩვენო! მოგვეცი ჩვენ სიკეთე ამქვეყნიურ ცხოვრებაშიც და იმქვეყნიურშიც, დაგვიფარე ჩვენ ცეცხლის სასჯელისგან,

მათ წილად ერგებათ ის, რაც მოიხვეჭეს. და ალლაპი მსწრაფლგანმკითხველია.”
(2/200-201-202)

ჰაჯის შესრულება არის წმინდა მგზავრობა შუამავალთა კვალდაკვალ, რომელსაც აჰყავს მგზავრი უზენაესი გამჩენის წინაშე. ეს ის მომენტია, როდესაც მორწმუნე იმყარებს რწმენას და ეძლევა შესაძლებლობა, გაიკეთილშობილოს მორალი მოთმინებით, მორჩილებით, ხელგაშლილობით, მიტევებითა და სხვა მსგავსი ჰუმანური თავისებურებებით.

ჰაჯის ღვთისმსახურება უზენაესი ალლაპისკენ სწრაფვაა. ენის, კულტურის, კანის ფერის, რასობრივი წარმომავლობის, გეოგრაფიული მდებარეობისა და სოციალ-ეკონომიკური მდგომარეობის განსხვავებულობის მიუხედავად, მილიონობით მუსლიმი თავს იყრის საერთო მიზნისთვის, რომელიც გამოიხატება უზენაესი ალლაპის მორჩილებაში.

ჰაჯად გამგზავრება არის მსვლელობა იმ მიზნისკენ, რომელზეც მიგვითითებს უზენაესი ალლაპი. ის შუამავალი ადამისებან დაწყებული შუამავალი იბრაჰიმის მიერ განვლილ პერიოდის განცდა და ალლაპის შუამავლის ცხოვრების სიახლოვეს. ამიტომ თითოეული ჰაჯი, როგორც მსოფლიოს მილიარდნახევარი მუსლიმის წარმომადგენელი, საკუთარ მხრებზე გრძნობს ამ საპასუხისმგებლო ვალდებულებას.

გახდე ჰაჯი, წიშნავს, რომ იყო ალლაპის ერთგული მსახური და გაიღო ქონების ნაწილი გამჩენი ალლაპის ხათრისთვის. ამ დროს ტანსაცმლის ნაცვლად იპრამით შემოსვა არის შეგრძნება იმისა, რომ ეს ქვეყანა

წარმავალია, შენი ადგილი, ქონება, თანამდებობა და სიმდიდრე აქ რჩება, იმქვეყნად მხოლოდ სუდარით წახვალ. ამიტომ თანამორწმუნებთან ერთად იმეორებ სიტყვებს: „ლებეძე ალლაპუმე ლებეძეიქ“ – რაც წიშნავს: „მიბრძანე ღმერთო, რათა გემორჩილო და ალვასრულო“, ითხოვ შეწყალებას და ევედრები სიკეთეს. ქაბაში, მინაზე, მუზდელიფაზე, არაფატსა და სხვა ადგილებზე ლოცვა-ვედრების დროს თვალებიდან ჩამონადენი ცრემლები ცოდვების გამოსასყიდი და სულის მუზრნალია.

ჰაჯის ღვთისმსახურება გამოძახილია იმ დიდი ღელვისა, რომელსაც იწვევს იპრამის აკრძალული და ნებადართული ქმედებები: ტავაფი (ქაბაზე შვიდჯერადი შემოვლა), სალი (საფა მარვას შორის შვიდჯერადი მიმოსვლა), ვაყფე (არაფატზე პერიოდული დაყოვნება), ყურბნის დაკლა და სხვა. ხოლო ამქვეყნიურ საზრუნავზე მოწყვეტით მორწმუნე მზადყოფნაშია ალლაპზე უსაზღვრო მორჩილებისთვის.

ზემოაღნიშნული განცდების შეგრძნებით მორწმუნე ჰაჯი იმსახურებს ალლაპის შუამავლის შემდეგ სამახარობლოს: „ის, ვინც ჰაჯს ასრულებს, ისეთივე უცოდველი სდება, როგორიც დედის მუცლიდან დაიბადა“. (ბუხარი, ჰაჯი, 4).

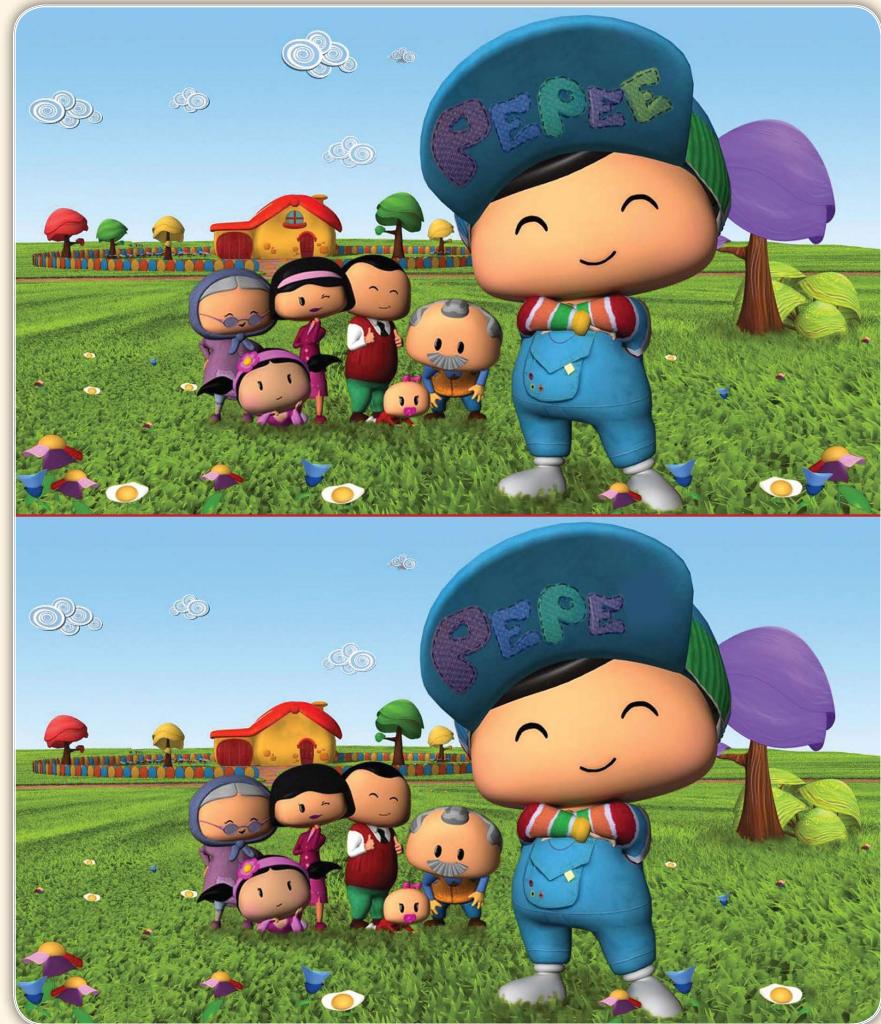
ამიტომ ჰაჯად გამგზავრება ჩვეულებრივ მგზავრობას არ შეეძრება. თუნდაც იმიტომ, რომ ჰაჯი – მგზავრი ალლაპის სტუმარია. გამომდინარე აქედან, ღვთისმსახურებაც საუკეთესო ფორმით უნდა შესრულდეს. თუკი გავითვალისწინებთ იმასაც, რომ ჰაჯი თავის მომდევნო ცხოვრებას ახალი, უცოდველი ფურცლებით იწყებს.

და ბოლოს, როგორც ალლაპის შუამავალი ბრძანებს: „ალლაპის წინაშე მიღებული ჰაჯის საზღაური მხოლოდ და მხოლოდ სამოთხეა“. (ბუხლიმი, ჰაჯი, 437)

ვევედროთ ალლაპს, წილად არგუნოს ყოველ მუსლიმს იმ წმინდა ადგილების ნახვა და მოლოცვა!

ციტოლი ტექნიკა მისამართი

იპოვათ სულათებს ჟორის 7 განსხვავება

საბაზში ფესტივალი

1. როდის აღინიშნება საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე?

 - ა. 9 მაისს
 - ბ. 20 დეკემბერს
 - გ. 26 მაისს
 - დ. 3 მარტს

2. ქვემოთ ჩამოთვლილი ზნეობის კრიტერიუმებიდან, რომელს კრძალავს ისლამი?

 - ა. ძალადობას
 - ბ. სამართლიანობას
 - გ. გულწრფელობას
 - დ. ურთიერთდახმარებას

3. ჩამოთვლილთაგან, რომელია თითოეული ადამიანის ინდივიდუალური თვისება?

 - ა. თმის ფერი
 - ბ. თვალის ფერი
 - გ. სისხლის ჯგუფი
 - დ. თითის ანაბეჭდი

4. ქვემოთ ჩემოთვლილი ქვეყნებიდან რომელი მდებარეობს აღმოსავლეთ აფრიკის კონტინენტზე?
 - ა. ნორვეგია
 - ბ. მოზამბიკა
 - გ. უზბეკეთი
 - დ. ინდოეთი
5. რომელ წელს დაიწყო ისლამმა გავრცელება?
 - ა. 622
 - ბ. 630
 - გ. 610
 - დ. 571
6. რომელ წელს მიენიჭა აფარას ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსი?
 - ა. 1918
 - ბ. 1990
 - გ. 1921
 - დ. 1877